

Nr 43.

Ankom till riksdagens kansli den 24 april 1917 kl. $\frac{1}{2}$ 11 f. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändringar i och tillägg till lagen den 28 maj 1886 angående eftersökande och bearbetande av stenkolsfyndigheter.

Närvarande: herrar Lindhagen, Rogberg, greve Spens, Dahl, Valerius, Olsson,*
Lars Olsson, Hult,* Permansson, Klefbeck,* Gustafsson i Örebro, Karlsson i Fjäl, Borg,* Holmdahl,* Zelahn,* och Lindqvist i Kosta.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Genom en den 27 mars 1917 dagtecknad proposition, nr 165, vilken blivit hänvisad till lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

Lag

om ändringar i och tillägg till lagen den 28 maj 1886 angående eftersökande och bearbetande av stenkolsfyndigheter.

Härigenom förordnas, att 10, 23, 25 och 41 §§ i lagen den 28 maj 1886 angående eftersökande och bearbetande av stenkolsfyndigheter skola erhålla följande ändrade lydelse samt att till nämnda lag skall fogas ett nytt kapitel, innehållande två paragrafer av nedan angivna lydelse, och att med anledning av sagda tillägg lagens överskrift skall lyda som följer:

Bihang till riksdagens protokoll 1917. 9 saml. 34 häft. (Nr 43—45.) 1

Lag angående eftersökande och bearbetande av stenkols- och saltfyndigheter.

10 §.

Den, som erhållit koncession, äge uteslutande rätt att, med de villkor och inskränkningar denna lag innehåller, inom det område koncessionen omfattar eftersöka samt bearbeta och tillgodogöra sig därstädes befintliga stenkolsfyndigheter ävensom de eldfasta leror, vilka i sammanhang med sådana fyndigheter förekomma.

Övriga på djupet anträffade mineraliska ämnen inom området för koncessionen må även av koncessionsinnehavaren brytas, i den mån sådant är erforderligt för arbetets ändamålsenliga drivande, och äge koncessionsinnehavaren därav använda vad för gruvdriftens ändamål behöves. Vad sålunda icke användes må innehavaren av koncessionen ock behålla, så framt det icke av jordägaren mot erläggande av gottgörelse för brytnings- och uppfodringskostnader avhämtas inom sextio dagar efter tillsägelse. Jordägarens rätt i detta avseende utövas å kronojord, som under ständig besittningsrätt innehaves eller är till boställe anslagen, av kronoåbon eller boställsinnehavaren.

Är mineralfyndighet inom området inmutad, vare lag som i 17 § sägs.

23 §.

Å kronojord, som under ständig besittningsrätt innehaves eller är till boställe anslagen, skall kronoåbon eller boställsinnehavaren njuta den jordägaren enligt 22 § tillkommande avgift till godo.

25 §.

Fråga om beloppet av den avgift, som enligt 22 § tillkommer annan jordägare än kronan eller som enligt 23 § tillgodonjutes av kronoåbo eller boställsinnehavare, skall, där överenskommelse ej kan träffas, prövas av skiljemän, såsom i 19 § är föreskrivet.

Huru beloppet av den avgift, som jämlikt 22 § tillkommer kronan såsom jordägare, skall bestämmas, därom förordnar Konungen.

41 §.

Över stenkolsgruva, som är under arbete, skall, där icke gruvan i sin helhet är från dagen fullt åskådlig, finnas fullständig och noggrann

gruvkarta (markscheiderkarta) i skala 1:1,500; och böra nya gruvarbeten å kartan inläggas inom utgången av februari månad året efter det, under vilket de utförts.

Gruvkarta skall, på bekostnad av koncessionsinnehavaren, upprättas av bergstjänsteman eller annan, som av bergsöverstyrelsen förklarats behörig att verkställa gruvmätningar; börande så väl kartan som kompletteringsarbetena uppgöras i två exemplar, därav det ena skall finnas vid gruvan eller på tillsägelse vara för bergmästaren eller jordägare därstädes tillgängligt, och det andra insändas till bergsöverstyrelsen.

Försummar koncessionsinnehavare vad sålunda är föreskrivet, vare straffet böter från och med tio till och med etthundra kronor, och äge bergmästaren låta å hans bekostnad karta upprättas eller kompletteras.

6 KAP.

Om saltfyndigheter.

49 §.

Rättighet att för tekniskt utvinnande av salt eftersöka och bearbeta saltfyndighet är beroende på koncession, som meddelas av Konungen.

Med saltfyndighet förstås i denna lag fyndighet, innehållande stensalt eller andra salter, vilkas förekomstsätt är likartat med stensaltets.

50 §.

Vad här ovan i 2—5, 7—44 och 48 §§ är stadgat angående stenkolsfyndigheter skall äga motsvarande tillämpning i fråga om saltfyndigheter.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen, enligt därå meddelad uppgift, utkommit från trycket i Svensk författningssamling. Har någon, innan denna lag trätt i kraft, förvärvat besittningsrätt till kronojord, skola i fråga om befogenhet för honom att, vad stenkolsfyndighet angår, njuta jordägarens rätt hittills gällande föreskrifter tillämpas; och skall denna lag, i vad den avser 23 § i lagen den 28 maj 1886, ej äga tillämpning emot den, som före denna lags trädande i kraft gjort ansökning om tillstånd att eftersöka och bearbeta stenkolsfyndighet.

Beträffande de skäl, som ligga till grund för förslaget, får utskottet hänvisa till propositionen.

Utskottet har vid granskning av förslaget icke funnit skäl till anmärkning mot detsamma och får alltså hemställa,

att ifrågavarande proposition måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 23 april 1917.

På lagutskottets vägnar:

CARL LINDHAGEN.

Särskilt yttrande

av herrar *Lindhagen* och *Lindqvist* i Kosta, vilka velat uttala den uppfattningen, att staten bör vid fastställande av koncession å fyndighet av ifrågavarande slag taga under övervägande, huruvida ej staten själv bör övertaga koncessionen och detta i all synnerhet i de fall, då fyndigheten upptäckts genom statens egna efterforskningar.
